

[Hans Rasmussen.]

Sindssygeanstalt, Overlæge Helweg, gennem en Artikel i Hospitalstidende præsenterer Papirerne og den paagældende Person for Offentligheden, og saa siger han — det er hans egne Ord: Den paagældende Mand er ikke sindssyg, han trænger slet ikke til at være her; han kan have sine Særheder, det er der adskillige Mennesker, der har, men sindssyg er han ikke.

Men nu staar man overfor dette Forhold, at Retslægeraadet, denne fine ansete Institution, nu en Gang er kommet akavet af Sted, har udstedt en Erklæring, der hænger som en Klods om Benene paa det, og som det ikke er i Stand til at lave om. Og naar man staar overfor saadant noget, er der saa ikke Grund til at rejse det Spørgsmaal, om den Institution er, som den bør være, om der ikke kunde være nogen Anledning til at pille ved den, som der Tid efter anden kan være god Anledning til at pille ved det gamle.

Jeg havde Lyst til, idet jeg nævner Ordet det gamle, at rejse det Spørgsmaal overfor den højtærede Kirkeminister — det sorterer ikke under Justitsministeren —, om der ikke snart kunde være Anledning til at tage Livet af den kirkelige Retspleje, vi har, med Provsteretter og Landemoder, og hvad det nu hedder. Jeg ved ikke, om det er noget fra Middelalderen, men jeg har Indtrykket af, at vi her staar overfor noget saa overgemt, saa utidssvarende, at man burde dreje Halsen om paa det System snarest gørligt og lade Kirkens Tjenestemænd, hvis de begaar en Disciplinærforseelse, blive behandlet paa ganske samme Maade som Landets øvrige Borgere. Thi Forholdet er det for Kirkens Tjenestemænds Vedkommende, at kan de kirkelige Retter ikke komme til et Resultat, der findes at være tilfredsstillende, nu vel, saa henvender man sig alligevel hos den borgerlige Domstol, hos Landets almindelige Højesteret; der skal man til syvende og sidst hen og have endeligt fastslaaet, hvad det er, der skal være gældende.

Jeg skal slutte min Omtale af disse Ting og af det foreliggende Forslag og sige, at jeg paaskønner de mange gode Fremskridt, som det foreliggende Forslag indeholder. Jeg er taknemmelig for Forslaget om den offentlige Votering i Højesteret, og jeg er glad for, at man ordner Afhøringerne af de sigtede og Afhøringerne i Retten paa en mere tidssvarende, en bedre Maade. Men størst Vægt lægger jeg paa den udvidede Umiddelbarhed og paa Befolkningens Kontrol med Retsplejen og den direkte Ud-

øvelse af denne. Det er for mig det vigtigste.

Det var i en fjern Fortid saaledes her i vort Land, at Retsplejen var Folkets eget Anliggende, et Anliggende, som blev anset for en dyrebar og ærefuld Rettighed, ligesom dette selv at opretholde Ordenen. Men med det gamle Bondedemokratis Undergang blev det folkelige Selvstyre paa dette Omraade tilintetgjort; Middelalderens Herremænd, der paatog sig Landets Forsvar, overtog ogsaa Retsplejens Udøvelse og udøvede den gennem deres Fogder. I Nutiden er Rettens Pleje stort set overdraget til en enkelt lille Kreds af ofte bureaukratiske skolede Embedsmænd, som i mange Tilfælde har haft en alt for ringe Adgang til at blive fortrolige med Befolkningens Levevis og Tankesæt.

Jeg tror, at der fremdeles er noget af den gamle nordiske Opfattelse af Selvstyre i Behold, og at den Mening i høj Grad gør sig gældende, at Retsplejen ikke bare skal være en Institution, der fabrikerer Domme og rubricerer tiltalte og straffede Medborgere efter fastslaaede Skemaer, men at den skal være et Udtryk for den til enhver Tid gældende Retsopfattelse ude i Befolkningen.

Det Lovforslag, der her foreligger, er et vel udarbejdet Forslag, det hviler paa grundige Drøftelser saavel her i Tinget tidligere som i det andet høje Ting. Det er i dets nuværende Form suppleret med Resultater af sagkyndige Udvalgs omhyggelige Arbejde, hvorved den hele Reform kan siges at føre os et smukt Skridt frem mod det, der var det store Maal, da man i sin Tid begyndte paa at behandle Spørgsmaalet om Indførelse af en moderne Retspleje i Danmark.

Den Gruppe, paa hvis Vegne jeg har talt, tilsiger Ministeren sin velvillige Medvirken og sin efter Omstændighederne hurtige Medvirken til Gennemførelsen af det foreliggende udmærkede Forslag.

Elmquist: Dette høje Ting har jo adskillige Gange i de forløbne Aar haft til Behandling Ændringer i Retsplejereformen. Da det foreliggende Lovforslag, bortset fra en Række specielle Spørgsmaal, i det store og hele bygger paa det Lovforslag, som blev forelagt af den tidligere Justitsminister, Rytter, i 1927—28, og paa den Vedtagelse af dette Lovforslag med forskellige Ændringer, som fandt Sted saavel i dette Ting som i det andet høje Ting, skal jeg, bortset fra de Udtalelser, jeg ønsker at fremsætte vedrørende Spørgsmaalene om Offentlighed, de foreslaaede Ændringer i Sagførerordningen og offentlig Votering ikke komme ind paa